

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 3.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.3.73>

УДК 336.581

Т. В. Солоджук,

к. е. н, доцент, доцент кафедри фінансів,

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7746-6229>

М. С. Худик,

магістр кафедри фінансів,

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-8811-6118>

МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНИХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ В УКРАЇНІ

T. Solodzhuk,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

M. Khudyk,

*Master's student of the Department of Finance,
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*

MECHANISM FOR IMPLEMENTING PUBLIC INVESTMENT PROJECTS IN UKRAINE

У статті досліджено сутність механізму реалізації публічних інвестиційних проектів в Україні, зокрема категорії «публічні інвестиційні проекти», з'ясовано основні нормативно-правові засади, що регулюють їх впровадження. Проаналізовано «Дорожню карту реформування системи управління публічними інвестиціями», яка визначає інвестиційні проекти як інструмент стратегічного розвитку держави та регіонів. Розкрито основні джерела фінансування, серед яких державний бюджет, місцеві бюджети, кошти міжнародних партнерів та фінансових інституцій. Також підкреслено важливість залучення приватного капіталу через забезпечення сприятливого бізнес-середовища.

Окреслено механізм оцінки, відбору, фінансування та моніторингу публічних інвестиційних проектів, а також наголошено на необхідності підвищення прозорості процесу ухвалення рішень та залучення громадськості. Увагу акцентовано на важливості ефективного впровадження публічних інвестиційних проектів у відповідності до сучасних викликів та міжнародних стандартів. Запропоновано удосконалення механізму реалізації публічних інвестиційних проектів шляхом використання додаткових сучасних інструментів публічних інвестицій, таких як краудфандинг (краудінвестинг), фандрайзинг, імпакт-інвестування та інші.

The article studies the essence of the mechanism of public investment projects' implementation in Ukraine, in particular, the category of «public investment projects», and identifies the main regulatory framework governing their implementation. The authors analyze Roadmap for Reforming Public Investment Management System, which defines investment projects as a state and regions strategic development instrument. The main sources of financing are revealed, including the state budget, local budgets, funds from international partners and financial institutions. The importance of attracting private capital by ensuring a favourable business environment is also emphasized.

It is noted that the emphasis in the implementation of public investment projects is made mainly on reconstruction, which does not fully correspond to the concept of long-term development, economic modernization and stimulation of innovation. The author substantiates the need to improve the concept of «public investment projects» by adding the tasks of sustainable development, environmental safety and digitalisation. The expediency of expanding the forms

of public investment, including state guarantees, grant financing and venture capital investments, is determined. The role of the National Bank of Ukraine, state-owned banks and state trust funds in financing investment initiatives is stated.

The mechanism of evaluation, selection, financing and monitoring of public investment projects is outlined, and the need to increase the transparency of the decision-making process and public involvement is emphasized. The main attention is focused on the importance of effective implementation of public investment projects in accordance with modern challenges and international standards. It is noted that in the context of war and economic instability, it is necessary to balance the distribution of budget funds between current expenditures and capital investments to ensure the country's sustainable development. The authors propose to improve the mechanism of implementation of public investment projects by using additional modern instruments of public investment, such as crowdfunding, fundraising, impact investing.

Ключові слова: *публічні інвестиційні проекти, механізм, сталий розвиток, джерела фінансування, відновлення економіки, нестандартні інструменти публічних інвестицій, нормативно-правова база.*

Keywords: *public investment projects, mechanism, sustainable development, sources of financing, economic recovery, non-standard public investment instruments, regulatory framework.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. В умовах динамічних економічних трансформацій та безпрецедентних викликів, спричинених війною, Україна стикається з нагальною потребою ефективного використання державних ресурсів в умовах їх дефіциту та необхідності відповідати євроінтеграційному курсу. Руйнівні наслідки російської агресії вимагають швидкого відновлення інфраструктури та модернізації економіки, що неможливо без оптимізації механізму публічних інвестицій. Незважаючи на позитивні спроби вдосконалення цієї сфери, залишаються невирішеними ключові питання, що гальмують розвиток країни.

Центральною проблемою є покращення механізму реалізації публічних інвестиційних проектів, який має стати фундаментом для сталого економічного зростання та соціального розвитку. Існуюча нормативно-правова база, що регулює цю сферу, потребує адаптації до сучасних реалій. Визначення «публічні інвестиційні проекти» має бути розширене, а перелік форм публічних інвестицій – доповнений сучасними фінансовими інструментами.

Важливим завданням є забезпечення прозорості та підзвітності процесу прийняття рішень, залучення громадськості та відповідність проектів стратегічним цілям розвитку країни. Крім того, необхідно дослідити та впровадити новітні нестандартні підходи до реалізації державних інвестицій. Вирішення цих проблем є критично важливим для забезпечення ефективного використання публічних коштів, залучення приватних інвестицій та стимулювання економічного зростання України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В наукових працях вітчизняних та зарубіжних вчених посилюється інтерес до вивчення публічних інвестицій та їх місця у публічних фінансах. Дослідники зосереджують увагу на ролі публічних інвестицій у соціально-економічному розвитку, інноваційній політиці, ефективності їх реалізації, а також взаємозв'язку з приватним сектором.

Зокрема, Івашко О. А. у своїй праці «Сучасна парадигма дослідження публічних інвестицій» розглядає концептуальні засади функціонування публічних інвестицій. Такі економісти, як Нагорна О. В., Василюшен Ю. В., Мякишевська О. М., Горовий Д. М. та Рябий Р. А. аналізують сутність та специфіку публічних інвестицій, визначаючи їхні вимоги та функції.

Автор Хардінг Х. досліджує публічні інвестиційні потреби на місцевому рівні в Україні, що є особливо актуальним в умовах децентралізації. У свою чергу, Третяк Ю. розглядає реформування системи публічного інвестування в контексті державної регіональної політики, наголошуючи на необхідності узгодження інвестиційних проектів зі

стратегічними цілями регіонального розвитку. Пронь Л. М. у своїх наукових роботах зосереджує увагу на інструментах, які використовують органи влади для розвитку інвестиційного клімату в регіонах.

Науковці Славкова О. П. та Рибіна Л. О. вивчають роль публічних фінансів в економічному зростанні, визначаючи місце публічних інвестицій у цьому процесі. Федюк В. розглядає важливість співпраці держави та приватного сектору в інвестуванні економіки.

Такі вчені, як Радух Н. Б. та Ситник Т. І. досліджують формування системи управління публічними інвестиціями в Україні. Важливим для розуміння сучасних викликів у сфері публічних інвестицій є аналіз трансформації публічних фінансів України в умовах війни, який проводить Дубель М. В.

Аналіз зазначених досліджень свідчить про значний інтерес наукової спільноти до проблематики публічних інвестицій, з акцентом на виділенні їх теоретичних засад, регіональному аспекті, впливу на економічне зростання, трансформації в умовах кризи та дієвості механізмів управління та реалізації публічних інвестицій. Подальші дослідження в цій сфері можуть зосереджуватися на удосконаленні актуальних та недостатньо вивчених аспектах, що стосуються механізму реалізації публічних інвестиційних проектів в умовах сучасних викликів, пошуку та впровадженню новітніх інструментів для залучення інвестицій, їх інтеграції з цілями сталого розвитку та інноваційною політикою.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Визначити шляхи вдосконалення механізму реалізації публічних інвестиційних проектів в Україні через аналіз законодавчих основ, існуючих джерел фінансування та управлінських процедур, що сприятиме підвищенню їхньої ефективності та відповідності сучасним економічним викликам.

Виклад основного матеріалу дослідження. З метою концептуалізації механізму реалізації публічних інвестиційних проектів варто провести аналіз нормативно-правової бази, що регламентує їх сутність та порядок

впровадження в Україні. Згідно «Дорожньої карти реформування системи управління публічними інвестиціями» (ДК) [1], публічні інвестиційні проекти визначаються як сукупність певних заходів органів державної та місцевої влади, спрямовані на досягнення стратегічних цілей розвитку галузей економіки, регіонів та забезпечення населення публічними послугами, використовуючи публічні інвестиції, що можуть реалізовуватися через інфраструктурні проекти або державно-приватне партнерство. Для забезпечення узгодженості та ефективності, проекти з однаковими цілями можуть бути об'єднані в інвестиційні програми, наприклад, для відновлення конкретних територій.

Зазначимо, що акцент здебільшого робиться на проектах відбудови, дещо не відповідаючи закладеним твердженням ДК, що стосуються не лише відновлення зруйнованої інфраструктури, але й модернізації економіки, стимулювання інновацій та забезпечення сталого розвитку. Такий підхід може призвести до того, що деякі стратегічно важливі напрями, залишаються поза належною увагою.

На наш погляд, доцільно було б запропонувати удосконалення поняття «публічні інвестиційні проекти», доповнюючи поставлені завдання ще й досягненням цілей сталого розвитку, екологічної безпеки, розвитку інновацій, деталізуючи також і заходи щодо них (науково-дослідні роботи, інформаційно-комунікаційні заходи, заходи з енергоефективності, заходи з адаптації до змін клімату тощо). Розширеного тлумачення вимагають і форми публічних інвестицій, що згадуються у визначенні та включають прямі бюджетні інвестиції, державні гарантії, пільгове кредитування, субсидії, гранти, венчурне фінансування.

Як зазначає В. Федюк [2], реалізація публічних інвестиційних проектів здійснюється за рахунок публічних коштів (рис. 1).

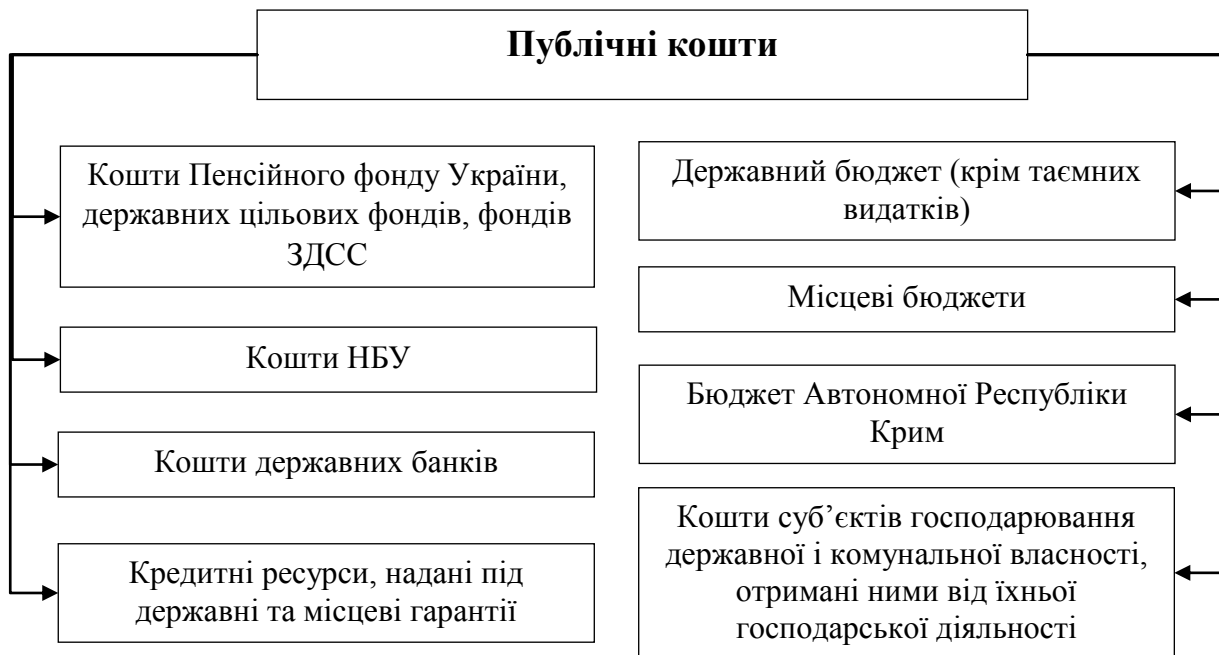

Рис. 1. Види джерел публічних інвестицій

Джерело: сформовано на основі [3].

Якщо розподілити публічні інвестиції за видами та провести аналіз їхнього використання в сучасних умовах господарювання, то можемо зазначити наступне.

Кошти Пенсійного фонду України можуть спрямовуватися на забезпечення стабільності та підвищення ефективності функціонування пенсійної системи в Україні. Проте наразі фінансуються лише поточні видатки у рамках системи загальнообов'язкового державного соціального страхування. Вважаємо, впровадження другого рівня системи пенсійного забезпечення – накопичувального страхування потенційно передбачатиме фінансування за механізмом публічного інвестування за рахунок акумульованих коштів. Як форму державних інвестицій, що сприяє розвитку підприємницького середовища, можна розглядати виділення грантів безробітним особам через Державний фонд зайнятості для започаткування власної справи.

З метою цільового фінансування таких сфер, як охорона довкілля, розвиток освітнього, наукового та культурного потенціалу, створюються державні цільові фонди. Ресурси цих фондів використовуються для

довгострокових інвестицій, спрямованих на підтримку конкретних напрямків соціально-економічного розвитку.

Наразі, в Україні ключовим джерелом фінансування державних інвестиційних проектів виступає бюджет, кошти якого спрямовуються на розвиток інфраструктури, освітньої та наукової сфери, системи охорони здоров'я, а також підтримку виробничого та аграрного секторів. На рівні місцевого самоврядування, фінансування проектів територіальних громад (будівництво доріг, освітні та медичні заклади, комунальні господарства тощо), забезпечується за рахунок місцевих бюджетів, які наповнюються через податкові та інші місцеві надходження.

У Законі України «Про державний бюджет на 2025 рік» зазначено, що протягом 2025 року, як виняток для фінансування публічних інвестицій можуть використовуватися кошти програм бюджетної підтримки Європейського Союзу, що спрямовуються на підтримку швидкого відновлення України та здійснення заходів, передбачених відповідними угодами про фінансування з Європейським Союзом, повернення яких буде здійснюватися за рахунок доходів, отриманих від заморожених активів російської федерації. Ці кошти будуть вкладені у проекти, що передбачають проведення заходів із відновлення України та ліквідації наслідків війни, а також формування житлового фонду зі створення житла та соціальної оренди для осіб, що його потребують, в тому числі внутрішньо переміщених осіб [4].

Національний банк України, вкладаючи в цінні папери, нерухомість та інші активи, здійснює інвестиційну діяльність для забезпечення підтримки валютних резервів, управління фінансовою системою та сприяння економічному розвитку. У свою чергу, державні банки, надаючи кредити, фінансують інвестиційні проекти, що мають стратегічне значення для економіки держави та її регіонів.

Спрямовуючи частину прибутків на фінансування власних розвиткових ініціатив, державні і комунальні підприємства створюють умови для модернізації виробництва та розширення своєї діяльності. Для стимулювання

економічно важливих інвестиційних проектів, держава та місцеві органи влади можуть надавати гарантії, що знижує ризик для кредиторів та полегшує залучення позикових коштів.

Ми вважаємо, що публічні інвестиції відіграють ключову роль у формуванні економічного ландшафту України. В умовах динамічних змін та викликів, що постають перед країною, ефективний механізм реалізації публічних інвестиційних проектів набуває особливого значення. Соціально-економічний розвиток суспільства безпосередньо залежить від дієвості такого механізму, який передбачає інтегроване функціонування всіх його компонентів з метою забезпечення оптимального розподілу та використання державних коштів у пріоритетних секторах економіки України.

Наша країна наразі активно залучена до співпраці з ОЕСР – міжнародною Організацією економічного співробітництва та розвитку. Завдяки своїм стандартам і рекомендаціям дана організація забезпечує спрямування інвестицій на створення стійких, безпечних і соціально значущих проектів.

В рамках «Програми партнерства Європейської Комісії та Світового банку для Європи та Центральної Азії. Програмний Трастовий фонд Єдиного Донора (TF0473423) – Програма підтримки управління державними фінансами України (EUR4PFM)», Світовий банк із залученням зовнішніх експертів провів діагностику системи управління публічними фінансами, що дозволила оновити підходи до фінансового планування, відбору та фінансування інвестиційних проектів, що мають публічний характер [5].

Побудова механізму реалізації публічних інвестицій здійснюється у рамках фінансового законодавства, а саме Бюджетного кодексу України, Дорожньої карти реформування системи управління публічними інвестиціями, а також Законів України «Про державний бюджет...» на відповідний рік.

Загалом, механізм реалізації публічних інвестиційних проектів, який діє на сьогоднішній час в Україні, можемо окреслити таким чином (рис. 2).

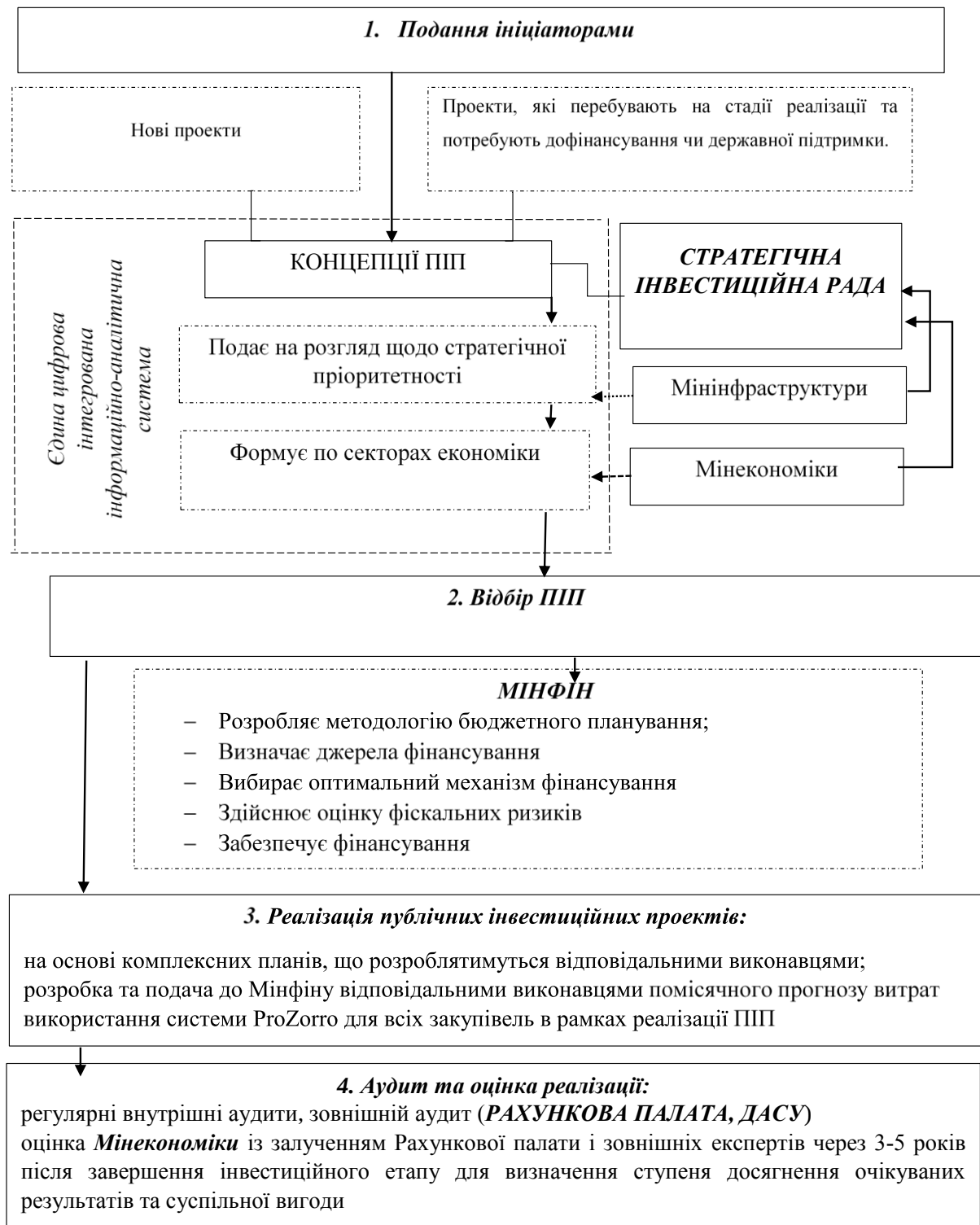

Рис. 2. Механізм реалізації інвестиційних проектів публічного типу

Джерело: розроблено автором

Згідно Постанови Кабінету міністрів України №549 у травні 2024 року створено Стратегічну інвестиційну раду. Основною метою її створення стала координація дій виконавчої влади, зосереджуючи увагу органу на удосконаленні законодавства щодо провадження публічного інвестування,

формуванні єдиного портфеля інвестицій, узгодженні пріоритетів та підвищенні ефективності реалізації даних інвестицій. Стратегічна інвестиційна рада здійснює оцінку та відбір пріоритетних проектів для вкладення публічних коштів.

Спочатку відбувається формування переліку інвестиційних проектів – розпорядники бюджетних коштів чи інші уповноважені організації вносять концепції проектів (нових або тих, що потребують дофінансування чи державної підтримки) до Єдиної цифрової системи управління відбудовою.

Наступний етап передбачає оцінку, відбір проектів і їх розподіл за сферами реалізації. Стратегічна інвестиційна рада, керуючись методологією Мінекономіки та стратегічними напрямками розвитку Мінінфраструктури, здійснює відбір проектів на основі аналізу їхньої стратегічної цінності, соціально-економічної користі, фінансової доцільності, технічної реалізованості та організаційної готовності. Крім того, враховується їхній потенційний вплив на стійкість економіки та здатність задовольняти основні та інші потреби суспільства [6].

Міністерство фінансів України, на етапах до та після відбору проектів, розробляє фінансово-ресурсні межі для державних інвестицій, враховуючи джерела та механізми фінансування, методи бюджетного планування та оцінювання фіскальних ризиків. Реалізація державних інвестиційних проектів відбувається через державні капіталовкладення або за рахунок місцевих бюджетів, з можливим залученням позикових коштів під державні або місцеві гарантії.

Важливим аспектом є останній етап здійснення моніторингу та оцінки довгострокового впливу проектів на соціально-економічний розвиток країни та регіонів, а також створення сприятливого інвестиційного середовища. Для підвищення довіри інвесторів та залучення додаткових ресурсів можуть бути використані механізми державного страхування від воєнних ризиків.

На нашу думку, для досягнення максимальної ефективності управління публічними інвестиціями необхідно забезпечити прозорість процесу

прийняття рішень, залучивши до нього не лише експертів, але й громадськість. За словами науковців [7], цілі державних інвестицій повинні бути узгодженні із регіональними стратегічними планами і відповідати цілям сталого розвитку. Це означає проведення відкритих публічних дискусій серед населення, збір пропозицій та врахування інтересів різних соціальних груп. Лише в такому випадку державні інвестиції зможуть вирішити актуальні проблеми регіону та задовольнити потреби його мешканців.

Крім того, важливо, щоб публічні інвестиційні проекти відповідали стратегічним документам різних рівнів, таким як «Державна стратегія регіонального розвитку України, регіональні стратегії розвитку, стратегії розвитку територіальних громад, Плани заходів з реалізації відповідних стратегій або Плани відновлення та розвитку регіонів чи територіальних громад» [8].

Завдяки належному управлінню механізмом реалізації публічних інвестиційних проектів, Україна може дати поштовх розвитку приватного сектору, що, своєю чергою, призведе до зростання зайнятості, збільшення податкових надходжень та залучення приватних інвестицій (в т. ч. іноземних). Ця взаємодія між державним і приватним секторами є рушійною силою для соціально-економічного прогресу на всіх рівнях.

Проаналізувавши ситуацію в Україні щодо здійснення капітальних видатків на розвиток (табл. 1), можна констатувати, що поточний стан не відповідає потребам сталого економічного зростання. В умовах економічної кризи, особливо загостреної воєнними діями, спостерігається очевидний дисбаланс у структурі бюджетних видатків, де домінують поточні витрати, тоді як частка інвестиційних видатків залишається вкрай обмеженою.

**Таблиця 1. Аналіз капітальних видатків та їх частки у загальних
видатках державного та місцевих бюджетів України за 2020-2024 рр.**

Показники	Період									
	2020		2021		2022		2023		2024	
	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%
Державний бюджет										
Капітальні видатки	94,8	7,4	134,1	9	88,4	3,3	208,5	5,2	305,3	6,8
Поточні видатки	1 193,2	92,6	1 356,2	91	2 617	96,7	3 805,9	94,8	4 181,4	93,2
Разом	1 288	100	1 490,3	100	2 705,4	100	4 014,4	100	4 486,7	100
Місцеві бюджети										
Капітальні видатки	98,6	20,6	113,7	20	48,9	10	146,3	22,6	145,8	21,7
Поточні видатки	379,5	79,4	455,7	80	435,4	90	500,5	77,4	526	78,3
Разом	478,1	100	569,4	100	484,3	100	646,8	100	671,8	100

Джерело: розраховано на основі [9].

Ми розуміємо, що в умовах війни пріоритетним є задоволення нагальних гуманітарних потреб, фінансування оборонного сектора та забезпечення соціальної підтримки населення. Однак, надмірна концентрація на поточних витратах може призвести до довгострокових негативних наслідків (таких як хронічне недофінансування інфраструктурних та інноваційних проєктів, зниження конкурентоспроможності економіки, відтік інвестицій та трудових ресурсів). Існує ризик втрати додаткових можливостей для модернізації економіки, впровадження технологічних інновацій та зміцнення стратегічних галузей, які можуть стати локомотивом економічного зростання у післявоєнний період.

Для покращення даної ситуації, вбачаємо досягнення таких завдань: збалансувати бюджетні видатки, залучити додаткові джерела фінансування, підвищити ефективність використання публічних інвестицій, створити

сприятливий інвестиційний клімат, інвестувати в людський капітал, сприяти розвитку інновацій та бізнес-середовища.

Таким чином, для забезпечення сталого економічного зростання та ефективного використання бюджетних коштів необхідно не лише збільшувати обсяги капітальних видатків, а й удосконалювати механізми їх розподілу та управління. Оптимізація публічної інвестиційної політики вимагає комплексного підходу, який враховує економічні, соціальні та екологічні аспекти. Вона повинна сприяти не лише відновленню зруйнованої інфраструктури, а й орієнтуватися на стратегічні проекти, пов'язані із підтримкою підприємництва, розвитку людського та соціального капіталу, а також створенню якісного життєвого середовища, що в умовах післявоєнного відновлення є критично важливим.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Тому, на нашу думку, для підвищення механізму особливу увагу варто звернути на залучення додаткових джерел та інструментів фінансування публічних інвестиційних проектів. До них відносимо:

1. Краудфандинг (краудінвестинг). Це механізм залучення коштів на реалізацію проектів шляхом добровільних внесків від широкого кола населення, зазвичай через онлайн-платформи. У контексті публічних інвестицій, краудфандинг може виступати як додатковий інструмент для фінансування суспільно значущих проектів, незалежно від фінансового стану осіб. Такий підхід може сприяти демократизації процесу прийняття рішень щодо розподілу публічних коштів та громадській активності.

2. Імпакт-інвестування. Для реалізації проектів, що мають значний соціальний ефект, публічні органи можуть залучати приватний капітал через імпакт-інвестування. Це полегшує виконання завдань в таких сферах, як здоров'я, освіта, екологія та соціальний захист, одночасно отримуючи фінансовий прибуток та досягаючи відчутних позитивних змін на суспільство та довкілля. Такий метод інвестування набуває популярності серед інвесторів, які прагнуть не лише отримати прибуток, але й сприяти

вирішенню актуальних суспільних проблем (інвестиції в цілі сталого розвитку) [10].

3. Фандрайзинг (платформа UNITED 24). Являє собою процес залучення ресурсів від приватних осіб, організацій чи фондів, що є важливим інструментом для мобілізації додаткових коштів у сферах, де державне фінансування обмежене. Місцеві органи влади та громадські організації залучають ресурси для реалізації соціальних проєктів, спрямованих на покращення якості життя мешканців, сприяючи розвитку територіальних громад. Це можуть бути ініціативи у сфері охорони здоров'я, освіти, культури, спорту, екології тощо. Одним з прикладів є UNITED 24 – офіційна фандрейзингова платформа України, ініційована Президентом Володимиром Зеленським у травні 2022 року. Її мета – об'єднати людей з усього світу для підтримки України шляхом збору коштів на ключові напрями: забезпечення обороноздатності та розмінування територій, надання гуманітарної та медичної допомоги, відбудова країни [11].

4. Індустріальні парки. Це спеціально облаштовані території, що слугують ефективним інструментом публічних інвестицій. Вони створюють привабливе середовище для інвесторів, надаючи готову інфраструктуру, податкові пільги та інші стимули, а також сприяють розвитку промисловості шляхом модернізації існуючих виробництв, впровадження інноваційних технологій та створення нових підприємств. Вкладення публічних коштів в організацію та розвиток індустріальних парків є одним із компонентів державної стратегії інноваційного розвитку.

5. Програма «Доступні кредити 5-7-9%». Дана програма є одним із видів непрямих публічних інвестицій у бізнес, яка демонструє, як держава може підтримувати ММСБ за допомогою фінансових інструментів. В її рамках здійснюється кредитування українського бізнесу за нижчими процентними ставками, що компенсується державою для забезпечення доступу до фінансування підприємницької діяльності, особливо в умовах економічної кризи. За допомогою цього, держава стимулює інвестиційну

активність приватників та може відігравати активну роль у створенні нових робочих місць та сприятливого бізнес-середовища, забезпечуючи економічне зростання.

6. Комплексні заходи з підтримки інвесторів (Закон про «інвест-няні»). Залучення приватних інвесторів є ключовим елементом стратегії підвищення ефективності публічних інвестицій та формування конкурентоспроможної економіки України. Держава може використовувати різноманітні інструменти, такі як програми підтримки, гарантії, податкові пільги та інші преференції для суб'єктів підприємництва, щоб створити привабливе бізнес-середовище. Прикладом є комплексний підхід, що включає Закон про «інвестиційних нянь» [12] і в межах цього Закон України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями». Ці законодавчі акти спрямовані на спрощення процедур ведення бізнесу, зменшення адміністративного навантаження, захист прав інвесторів, звільнення від сплати окремих видів податків та зборів, надання земельних ділянок в оренду на пільгових умовах тощо. Важливо, щоб ці заходи були частиною комплексної стратегії, спрямованої, як варіант, на стимулювання інновацій, розвиток інфраструктури та підтримку малого і середнього бізнесу.

Як бачимо, новітні інструменти державних інвестицій, діючи в злагодженій взаємодії із традиційними, є ключем до удосконалення реалізації публічних інвестиційних проектів та позитивних трансформацій у державі. Їхнє ефективне застосування відкриває шлях до успішного залучення та оптимального використання інвестиційних ресурсів, створюючи потужний імпульс для розвитку.

Результати дослідження підкреслюють необхідність подальшої роботи над удосконаленням механізму реалізації публічних інвестиційних проектів в Україні. Оптимізація фінансування, запровадження прозорих процедур та залучення міжнародного досвіду є ключовими чинниками успішного соціально-економічного розвитку країни.

Література:

1. Дорожня карта реформування системи управління публічними інвестиціями. Міністерство економіки України. Управління публічних інвестицій. URL: <https://me.gov.ua/view/3b552eea-b4c0-47cd-9ac9-d4896f13b1f6>.
2. Федюк В. Роль публічних інвестицій у залученні приватного фінансування в розвиток вітчизняної економіки. Інститут громадянського суспільства (дата публікації: 23.10.2023). URL: https://www.csi.org.ua/news/rol-publichnyh-investycij-u-zaluchenni-pryvatnogo-finansuvannya-u-rozvytok-vitchyznanoi-ekonomiky/#_ftnref9.
3. Про відкритість використання публічних коштів. Закон України від 11.02.2015 № 183-VIII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183-19#Text> (дата звернення: 20.01.2025).
4. Закон України «Про Державний бюджет України на 2025 рік». Сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4059-20#Text>.
5. Україна. Управління державними інвестиціями звіт про діагностичне оцінювання. Частина III Програми партнерства Європейської Комісії та Світового банку для Європи та Центральної Азії Програмний Трастовий фонд Єдиного Донора (TF0473423) – Програма підтримки управління державними фінансами України (EUR4PFM). World Bank Group. URL: <https://me.gov.ua/view/ad4d0ff3-73e2-4330-8e28-0482ae536e2e>.
6. Деякі питання підготовки, подання, оцінки та критеріїв пріоритезації концепцій публічних інвестиційних проєктів на 2025 рік. Постанова Кабінету міністрів України №903 від 9 серпня 2024 р. Сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/903-2024-%D0%BF#Text> (дата звернення: 29.01.2025).
7. Славкова О. П., Рибіна Л. О. Роль публічних фінансів в економічному зростанні: місце публічних інвестицій. *Актуальні проблеми економіки*. № 6 (276), 2024. URL: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2024/06/6.24._topic_Olena-P.-Slavkova-Larysa-O.-Rybina-53-59.pdf.
8. Пронь Л. М. Інструменти публічного управління інвестиційним розвитком регіону. *Таврійський науковий вісник*. Серія: Публічне управління та адміністрування, (2), 18-25. <https://doi.org/10.32851/tnv-pub.2023.2.3>. URL: <https://journals.ksauniv.ks.ua/index.php/public/article/view/346/319>.

9. Державний веб-портал бюджету для громадян: Open Budget. URL: <https://openbudget.gov.ua> (дата звернення: 21.01.2025).

10. Що таке імпакт-інвестування?: Дія Бізнес (дата публікації: 16.09.2024). URL: <https://business.dii.gov.ua/entrepreneur-handbook>.

11. Для чого створили платформу UNITED24?: Армія INFORM (дата публікації: 14.06.2022). URL: <https://armyinform.com.ua/2022/06/14/dlya-chogo-stvoryly-platformu-united24/>.

12. Комплексний підхід до підтримки інвесторів: Закон про «няні» : Міністерство економіки України: Інструменти залучення інвестицій. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=4e7bb873-5583-4e6c-9225-82549a2215ff&title=KompleksniiPidkhidDoPidtrimkiInvestoriv-ZakonProniani> (дата звернення: 20.01.2025).

References:

1. Ministry of Economy of Ukraine. (2023), “Roadmap for Reforming the Public Investment Management System”, Available at: <https://me.gov.ua/view/3b552eea-b4c0-47cd-9ac9-d4896f13b1f6> (Accessed: 20.01.2025).

2. Fediuk, V. (2023), “The Role of Public Investment in Attracting Private Funding for the Development of the Domestic Economy”, Institute of Civil Society, Available at: https://www.csi.org.ua/news/rol-publichnyh-investytczij-u-zaluchenni-pryvatnogo-finansuvannya-u-rozvytok-vitchyznyanoyi-ekonomiky/#_ftnref9 (Accessed: 20.01.2025).

3. Verkhovna Rada of Ukraine. (2015), Law of Ukraine “On the Openness of the Use of Public Funds”, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183-19#Text> (Accessed: 20.01.2025).

4. Verkhovna Rada of Ukraine. (2025), Law of Ukraine “On the State Budget of Ukraine for 2025”, Available at <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4059-20#Text> (Accessed: 20.01.2025).

5. World Bank Group. (2022), “Ukraine. Public Investment Management Diagnostic Assessment Report. Part III of the European Commission and World Bank Partnership Program for Europe and Central Asia Single Donor Program Trust Fund (TF0473423) – Public Financial Management Support Program of Ukraine (EUR4PFM)”, Available at: <https://me.gov.ua/view/ad4d0ff3-73e2-4330-8e28-0482ae536e2e> (Accessed: 20.01.2025).

6. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2024), Resolution “Some Issues of Preparation, Submission, Evaluation and Prioritization Criteria for Concepts of Public Investment Projects for 2025”, Available at <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/903-2024-%D0%BF#Text> (Accessed: 29.01.2025).

7. Slavkova, O. P., & Rybina, L. O. (2024), “The Role of Public Finance in Economic Growth: The Place of Public Investment”, *Aktualni problemy ekonomiky*, vol. 6(276), Available at https://eco-science.net/wp-content/uploads/2024/06/6.24._topic_Olena-P.-Slavkova-Larysa-O.-Rybina-53-59.pdf (Accessed: 20.01.2025).

8. Pron, L. M. (2023), “Tools of Public Management of Investment Development of the Region”, *Tavriiskyi naukovyi visnyk*. Seriia: Publichne upravlinnia ta administruvannia, vol. 2, pp. 18-25, Available at <https://journals.ksauniv.ks.ua/index.php/public/article/view/346/319> (Accessed: 20.01.2025). <https://doi.org/10.32851/tnv-pub.2023.2.3>.

9. Open Budget. (2025), “State Web Portal of Budget for Citizens”, Available at <https://openbudget.gov.ua> (Accessed: 21.01.2025).

10. Diia Business. (2024), “What is Impact Investing?”, Available at <https://business.diia.gov.ua/entrepreneur-handbook> (Accessed: 20.01.2025).

11. ArmyInform. (2022), “Why was the UNITED24 Platform Created?”, Available at <https://armyinform.com.ua/2022/06/14/dlya-chogo-stvoryly-platformu-united24/> (Accessed: 20.01.2025).

12. Ministry of Economy of Ukraine. (2024), “Comprehensive Approach to Investor Support: Law on “Nannies”. Investment Attraction Tools”, Available at <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=4e7bb873-5583-4e6c-9225-82549a2215ff&title=KompleksniiPidkhidDoPidtrimkiInvestoriv-ZakonProniani> (Accessed: 20.01.2025).

Стаття надійшла до редакції 11.03.2025 р.